

Schotland. Uit het Engelsch vertaald door C. B. van Woerden te Zeist. Buurman en de Kler, Leiden, z.j. (1925).

Wanneer men afziet van de voorrede, zou men wellicht dit boekje willen beschouwen als een welgeslaagde poging om door de vertaling ook ons volk duidelijk te maken, hoe spoedig het zijn goud van het oorspronkelijk Calvinisme verdonkerde.

We hebben hier n.l. te doen met preeken uit Gereformeerd milieu, doch uit de periode na Dordt; ze zijn dan ook typisch individualistisch en intellectueelistisch.

Ze zijn individualistisch. De schrijver spreekt den geloovige niet zoozeer persoonlijk aan, — daar is soms alles vóór te zeggen, — maar beschouwt hem als een individu, 'n atoom, dat in geen enkel verband leeft, noch van 'tgezin, noch van de maatschappij en allernijst van de Kerk. Daar hij op die wijze zoowat alle levensverhoudingen in welke men God kan dienen over 't hoofd ziet, blijft er geen enkel praktisch vraagstuk over om te belichten, vindt men zelfs nergens een u toesprekend beeld.

Deze preeken zijn bovendien intellectueelistisch. Neem als staal eens de eerste handelend over den tekst: „Maar de hand des vlijtigen maakt rijk". Besef, dat dit woord voorkomt in de Heilige Schrift, in het Boek Gods, is er niet het minst. Geen poging om dat woord uit te leggen. Alle indeeling is ontleend aan het menschelek vernuft. En hoe verward slaat het dan nog aan 'twerk!

Daar is allereerst de indeeling in liefst zes deelen, die bovendien niet door één grondgedachte wordt beheerscht.

In 't eerste deel (I) zijn de beweeggronden aan de beurt. En hier nu komt een bedroevend intellectueelisme uit. Want beweeggronden moeten trachten te bewegen, van 'teene standpunt te brengen tot 't andere; de rede moet dienen iemand over te halen, te overreden, zoowat onze taal 't zoo mooi uitdrukt. Maar instee van een poging te wagen den lezer mee te krijgen, laat de schrijver hem rustig op z'n plaats en gaat de beweeggronden — voorstellen! Zoo wordt 'teen kijkspil 'n Prachtig zielsgebeuren wordt hier verschaald tot een optreden van de ziel in de sfeer van 't denken over dat gebeuren, waarbij 't bekijken voorloopig dient uitgesloten omdat 't in 't hart greep.

En dan weer de indeelingswoede. Acht — de schrijver telt er negen — van die voorstellingen volgen op elkander. Heel naïf heet het bij de eerste, dat de grond, daarin bekeken, rechtstreeks ontleend is aan den tekst. M.a.w., „hij de rest behoud ik me 't recht voor er alles en nog wat bij te pas te brengen". En nu zou men verwachten veel te hooren over den rijkdom door de vlijt aangebracht, maar die wordt aangedaan in acht regeltjes, eindigend met het matte: „Ja, ik weet niet, waar gij wel toe zoudt geraken, als gij vlijtig waart". Dat „ik weet niet" is kostelijk: de schrijver heeft zich dien rijkdom blijkbaar niet eens ingedacht.

De Kersten kan nu weer klagen. Kan hij ook weerleggen? Zijn lezers werden onlangs nog onthaald op een betoog, dat het toch zulke vijandige zielen waren, die iets kwaads van den zielvoedenden Gray dorsten zeggen. Hier blijkt al weer, dat de gemoedelijkheidswaan maar een waan is; dat men van dien kant soms puur rationalistisch gedoe verheerlijkt als het

ware, alleen maar omdat het oud is en men zich alleen op de been kan houden door de negatie.

Naschrift. Wij maakten melding van het oordeel van Prof. Obbink over de Heilige-Land-stichting. Dat oordeel was sterk afkeurend. Nu wordt ons door de Administratie van deze Stichting een zeer groot stuk ter opname aangeboden, waarin een briefwisseling wordt weergegeven tusschen Prof. Obbink en twee tegenwoordigers der Stichting. Wij hebben geen plaats voor dat breede artikel; het kan uiteraard ook niets bewijzen in zoo toch weer klein bestek en geeft dus geen enkelen lezer houvast.

Wij willen evenwel, om den schrijver ter wille te zijn, wel dit gedeelte van zijn slot den lezers voorleggen:

Ik geloof niet, dat de professor bij machte is, mij iemand te bezorgen, die zoo scherp het Palestijnsche heeft bekeken als b.v. onze Artistieke adviseur. Tijdens den oorlog verbleef een persoon, die ertert jaren in Palestina doorbracht en nu aarts-hisschop is in Mesopotamië, anderhalf jaar bij mij, en deze persoon heeft mij toen dikwijls gezegd: „zoo iemand vindt gij in geheel Europa, ja in geheel Palestina niet". Deze onze artistieke adviseur zal in ons tijdschrift „t.H. Land" u, heer professor, wijzen op een en ander, dat u bij uw manier van spreken boerenbedrog zoudt noemen en misschien dan wel terecht.

Met een paar reisjes kent men Palestina nog niet. Gidsen decreteren maar zoo wat. 't is moeilijk op de hoogte te komen, als men de taal des lands niet goed machtig is. En als het aankomt om te trachten hier iets van het Palestijnsche weer te geven, dan geschiedt zulks zoo conscientieus, dat ons geen reis naar Palestina te veel is, om geitenharen tentdoeken, tentpalen, alle Bijbelache gebruiksvoorwerpen der tenten, werktuigen van een timmerman en 'tgeen hij maakte, huishoudelijke artikelen enz. enz. zelf uit dat land te gaan halen. Menigmaal hebben dan ook menschen, die langen tijd in Palestina doorbrachten, na een rondgang mij verklaard, „met één rondgang heb ik hier meer gezien en geleerd dan gedurende jaren in Palestina".

De kwestie staat dus verder ter beoordeeling aan wie het debat voorts mocht willen volgen. K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Rotterdam (vac. G. Wielenga): D. van Dijk te Groningen en F. J. Hagen te Delft.

Beroepen te:
Dussen-Meeuwen: E. J. van Voorst te Kootwijk.
Gendren: cand. H. Versluis te Klundert.
Middelburg (vac. L. Booma): H. S. Booma te Leeuwarden.
Sleenwijk: J. Oosterveen te Wilnis.
Vasseveld: W. H. v. d. Vegt te Drachtster-Compagnie.

Aangenomen naar:
Elburg: J. Krüger te Delden.
Gieszen-Oud- en Nieuwkerk: cand. Th. Delleman te Den Bosch.

Bedankt voor:
Bierum: C. J. de Kruijter te Hasselt.
Gouda: Herm. Knoop te Kooten.
Groningen (vac. N. U. van Goor): G. O. Donner te Emmen.

Gendren, Lermont, Meliskerke, Oudeboorn, Westmaas, Westmaas: cand. Th. Delleman te Den Bosch.

Afscheid van:
Warffum: B. Hagenaar. Tekst Luc. 12:35.

Intrede te:
Oegstgeest: K. Schilder. Tekst 1 Cor. 2:9.

Emeritaat. Ds A. van Andel, pred. der Geref. Kerk van Hilversum werd door de classis Amsterdam, op zijn verzoek wegens gezondheidsredenen tegen 1 Januari a.s. onvol emeritaat verleend.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:
Barendrecht: J. A. Riekel te Maarssen.
Drachten: A. Gruppen te Vlissingen.

Bedankt voor:
Aalsmeer: D. Driessen te 's-Gravenzande.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:
Vlaardingen: M. Hofman te Krabbendijke en D. C. Overdijk te Giessendam.

Beroepen te:
Vlaardingen: M. Hofman te Krabbendijke.

Bedankt voor:
Borsele: A. Verhagen te Middelburg.
Meliskerke: M. Hofman te Krabbendijke.
Rotterdam: G. H. Kersten te Iersake.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:
Leiden: K. H. Broersma te Oosterhousen, J. A. B. Trefat te Sneek en D. Mulder te Westwood.

Beroepen te:
Aagtekerke: cand. E. Pot te Hillegom.
Aalsmeer: J. A. Raams te Rijswijk (Gld.).
Aduard: J. Speckmann te Onderdendam.
Geltmensen: De K. Sonies te Stadskanaal.
Dirkshorn: G. de Leeuw te Oud-Karspel.
Lollum en Waaxens: O. S. Jellema te St. Anna Parochie.
Nieuwpoort a. d. Lek: W. L. Mulder te Enter.
Overschild: P. Beijer te Fongum en Haurse.
Rheenen: J. A. Raams te Rijswijk (Gld.).
Veghel: T. G. Moester te Helenaveen.
Wierum (Gr.): toez. cand. E. Pot te Hillegom.
Woldendorp: T. Huisman te Den Andel.
Zevenhoven (toez.): cand. D. R. Wollensperger te Noordeloos.

Aangenomen naar:
Amsterdam-Noord (Vereen. voor Herv. Wijkbelangen) 2e beroep: J. C. Koningsberger te Bloksyl.
Abbees (als hulppr.): G. Beukers, Evangelist te Groningen.
Beuningen o.a.: I. G. Knotterus te Brielle.
Hoogersmilde (toez.): cand. A. A. Wildschut te Haarlem.

Bedankt voor:
Haarrecht: J. Vink te Drimmelen.
Halle en De Coksloep: cand. A. A. Wildschut te Haarlem.
Joure o.a.: C. D. Israël Jr te Koudekerk a. d. Rijn.
Kortgene: J. H. Schuurmans Stekhoven te Spakenisse.
Sloten (Fr.): O. S. Jellema te St. Anna Parochie (Fr.).
Scherpenzeel: T. W. v. d. Leij te Midland.
Waarder (bij Woerden): D. Th. Keek te Garderen.
Zegveld: G. Alers te Nieuw-Lekkerland.

Intrede te:
Assen (Vereen. v. Chr. Ned. Herv. Bslangen): H. P. Stogenga. Tekst Galaten 1:11.
Blauwkapel: O. J. van Rootelaar. Tekst Ezech. 37:9.
Markelo: G. C. Schellenberg. Tekst Efeze 5:14.
Putten op de Veluwe: J. van Amstel. Tekst 2 Kron. 20:12h.
Wardenoyen: cand. W. Th. Hoek. Tekst Marc. 16:15h.

„De Reformatie" is door zijn groote oplage HET blad voor **FAMILIE-ADVERTENTIE**. Onze Gereform. kringen gelieven daarmede te rekenen.

N.V. 'REFORM'
Dir. E. BOERMA
Groningen Amsterdam
Heerenstraat 58 Rokin 70
Dames en Heeren-
kleedermakerij
Coupeurs door het ge-
heele land te ontwerpen

Hebt U al kennis gemaakt met **WOORD EN GEEST** het nieuwe Geref. Weekblad?

UITKNIPPEN en opzenden in open enveloppe met 2 cts. gefrankeerd aan de Uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

Ondergeteekende wenscht:
— abt. op Woord en Geest vanaf 1 Oct. a. f 2.50 per halfjaar.
— gratis proefnummer.

Naam: _____

Adres: _____

OUDE PADEN

ORGAAN VOOR DE VER-
REIKING DER GERE-
FORMEERDE BEGINS-
LEN TEN DIENSTE VAN
— KERK EN VOLK —

ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Ds J. J. KNAP
DE 11de JAARGANG
BEGON THANS.

Dit belangrijke tijdschrift
verschijnt om de 14 dagen
met een inhoud van min-
stens 12 pag. folio formaat.

Prijs per kwartaal slechts
f 1.25.

De Hoofdredacteur geeft in
den nieuwen jaargang in
de rubriek „BOUWSTEE-
NEN" een praktische ver-
klaring van het Boek

DANIËL.

Vraag gratis proefnummer
bij den uitgever

J. H. KOK TE KAMPEN.

Te koop gevraagd:

WOLTER, WOORD GODS f 4.—
GRESINK, 's HEEREN ORDINAN-
TIËN „„„„„ f 20.—
Brieven onder No. 908, Bureau
„De Reformatie", Goes.

DISSERTATIE

Wie een Dissertatie wil laten
drukken, verzuime niet model
en prijs aan te vragen ter druk-
kerij van

**OOSTERBAAN & LE COINTRE
GOES**

De School met den Bijbel

Weekblad voor het Christelijk Onderwijs.

22e Jaargang — Abonnementsprijs f 1.10 per kwartaal.

Commissie van Redactie:

A. JONKMAN, J. LENS, H. J. EMOUS en A. J. DREWES.

Met medewerking van vele vooraanstaande personen op het
gebied van het Christelijk Onderwijs.

Bevat o. a. ook een rubriek „Voor de Onderwijzers" onder
redactie van CONSTANCE.

Onderwijzers,
Onderwijzeressen,
Bestuursleden,

indien gij nog geen lezer zijt van „De School met den
Bijbel", wil dan eens enkele nummers ter kennismaking
bij ons aanvragen.

DE UITGEVERS:

GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Parochie-indeeling of Kerkplitsing

Een woord over den toestand en
de toekomst der Kerk
in de groote steden

DOOR

Dr C. LINDEBOOM

Pred. bij de Geref. Kerk te Amsterdam.

Prijs f 0.35.

Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES.

Bij de Uitgevers van dit blad
is verkrijgbaar:

KAART VAN DE Geref.

KERKEN IN NEDERLAND.

met alphabetische naamlijst.

De Classen-indeeling is op
de kaart aangegeven. Formaat
50 x 70 c.M. Prijs 35 cents.

France toezending na ontvangst
van het bedrag.

Uitgave van
**OOSTERBAAN & LE COINTRE
Goes**

J. C. WIRTZ & Co.

**BEKNOPT OVERZICHT
DER KERKGESCHIEDENIS.**

VIERDE vermeerdeerde druk.

Prijs 40 cts.

OP DEN UITKIJK

heeft de beste medewerker
geeft per jaar evenveel
tuur als 21 boeken ieder
ruim honderd blz.
geeft per jaar 400 mooie
ten,
geeft in December een
kunstblijde: een klein
productie naar fraai schied-
geeft artikelen op elk
en boeiende verhalen,
is door de Chr. pers als
strijd geprezen,
komt daarom voor Uw
nemen in aanmerking.
Begin 2e jaargang: October
Verschijnt: 1 en 2e
Zaterdag van iedere maand.

Prijs per kwartaal f 2.25
**VRAAGT PROEFNUMMER
GEBR. ZOMER & KEUNING
WAGENINGEN**

Lezers van „De Reformatie",
die met zooveel sympathie
blad ontvangen, wilt ook
demaal slechts
ter planting zenden.

Medewer:
C. Breen,
Ds J. G.
dam; De
's-Gravenh

Prof. Dr V

HOUD: Interne
Het Lied van
Leven: Mag
drald? IV. I
wachten. Een
Adviezen: Voor
tike Schetsen:
III. — Muzikal
Dwergscholen.
Bakker, De Moo

INTE

Het derde
natligheid ont
Wat heil, i
nationalistisch
En met een
male instituten
siet min of
kosten van he
terende tocht
alles met een
land vaak nie
Vooral Vred
mipunt van j
et kwaadaardi
de schenking
men zoo lang
Maar de Volk
den. Men heef
ting van. Een
dat zooveel id
den Volkenbo
staat het zijn
platonische li
is dan, zoe
lembond geen
is de ballo
tugen de huid
gebleken?

Er moge iet
nationaliteitsg
ruw, te egoist
natie te bie
Men kokette
niet.

En als men
dadelijk een a
een internatio
zichten. De m
dig is er niet
Tegenover
den opgemerk
trijving schul
Men vergelij
bewegingen m
afgeleid.

En ja, dan
Doeh indien
erder uit all
kleine dingen
aan den volk

Voor het v
geword gemaakt,
Tot het laatste
kerst zou kort
demaal slechts
scriptuurlijke a